

UCHWAŁA NR XXXVII/233/2017

**Rady Powiatu Szamotulskiego
z dnia 28 grudnia 2017 r.**

w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Pamięci Powstania Wielkopolskiego.

Na podstawie § 24 ust. 2 Statutu Powiatu Szamotulskiego (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2001 r. nr 2 poz. 26 ze zmianami: Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2001 r. nr 119 poz. 2299; 2002 r. nr 118 poz. 3319; 2003 r. nr 102 poz. 1879), Rada Powiatu Szamotulskiego występuje z następującym apelem:

§ 1. 1. Mając w pamięci bohaterski czyn Wielkopolan i mieszkańców Ziemi Szamotulskiej, Rada Powiatu Szamotulskiego popiera Uchwałę Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 października 2017 r. w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem Pamięci Powstania Wielkopolskiego.

2. Apel popierający ustanowienie roku 2018 Rokiem Pamięci Powstania Wielkopolskiego stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącą Rady Powiatu Szamotulskiego do upublicznienia Apelu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA RADY

Maria Przybylska

A P E L
popierający ustanowienie roku 2018
Rokiem Pamięci Powstania Wielkopolskiego

27 grudnia 1918 roku w Poznaniu wybuchło Powstanie, które objęło całą Wielkopolskę. Mieszkańcy regionu szamotulskiego również czynnie włączyli się do akcji zbrojnej. Na czele ochotników stanął, jako komendant wojskowy, Zygmunt Ciesielczyk – ówczesny prezes Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. Kompanie Powstańcze wzięły udział w licznych walkach, m.in. o Chodzież, Sieraków, Krzyż i Czarnków oraz w bitwie pod Roskiem i Wrzeszczyną. W mieście działała publiczna szwalnia, założona z inicjatywy ks. Bolesława Kaźmierskiego Proboszcza Kolegiaty Szamotulskiej, w której sztyto mundury dla powstańców.

Walki powstańcze zakończyły się sukcesem – Wielkopolska została włączona w granice odradzającej się Rzeczypospolitej. Szamotulanie, w chwili wielkiego zagrożenia ze strony bolszewików w 1920 roku, ponownie stanęli do walki w obronie ojczyzny.

Wielkopolanie pokazali, że Ojczyzna jest dla nich dobrem nadrzędnym, a poniesiony trud można przypieczętować sukcesem. Zdobyte doświadczenie, odwaga i wyposażenie Armii Wielkopolskiej przyczyniły się do obrony granic II Rzeczypospolitej.

Rada Powiatu Szamotulskiego pragnie podkreślić wkład mieszkańców naszego regionu w zwycięskie Powstanie Wielkopolskie, a dla godnego upamiętnienia wszystkich tych, którzy oddali swe życie i walczyli w tym zrywie powstańczym, popiera ustanowienie roku 2018 rokiem Pamięci Powstania Wielkopolskiego.

Podejmując tę inicjatywę, nie tylko pragniemy uczcić pamięć naszych bohaterskich przodków, ale chcemy przypomnieć, że postawa Wielkopolan, którzy najpierw pracą organiczną, a potem czynem zbrojnym, walczyli o zachowanie tożsamości narodowej, zasługuje na pamięć, szacunek i stanowi wzór dla następnych pokoleń.

Cześć Bohaterom!

PRZEWODNICZĄCA RADY

Maria Przybylska

UZASADNIENIE

Po zakończeniu I wojny światowej Wielkopolska nadal pozostawała w granicach państwa pruskiego. Momentem przełomowym stał się wybuch rewolucji w Niemczech (XI 1918) i tworzenie Rad Robotniczych i Żołnierskich. 11 listopada 1918 roku organ taki powstał również w Szamotułach, zaś dla zapewnienia bezpieczeństwa powołano Straż Obywatelską. Polacy prowadzili w radach wielostronną działalność polonizacyjną i niepodległościową, co przyczyniło się do ożywienia aktywności szerokich rzesz społeczeństwa. Domagano się wprowadzenia czytania, pisania i nauki religii w języku polskim, coraz więcej Polaków przenikało do urzędów. Wobec tak widocznej przewagi urzędnicy niemieccy zwrócili się o przysłanie sił wojskowych, w efekcie w okolicach Szamotuł i Wroniek skoszarowano jeden pułk piechoty i 134 batalion artylerii pieszej. W tej sytuacji mieszkańcy Szamotuł rozpoczęli akcję gromadzenia zapasów broni i amunicji. Szamotulska Rada Robotników i Żołnierzy powierzyła to zadanie Czesławowi Hubertowi.

Akcja zbrojna w powiecie szamotulskim miała bezpośredni związek z wydarzeniami w Poznaniu. 26 grudnia 1918 roku z wizytą do Poznania przyjechał Ignacy Paderewski. W uroczystościach powitalnych brała udział również stuosobowa grupa w strojach ludowych z Szamotuł. Delegacji tej przewodniczył ks. proboszcz **Bolesław Kaźmierski**. Sześciu przedstawicieli tejże delegacji osobiście zostało przedstawionych Ignacemu Paderewskiemu i wraz z ks. Kaźmierskim zaproszonych na przyjęcie. **27 grudnia 1918 roku w Poznaniu wybuchło Powstanie**. Komisarzem Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu został ks. Biskup **Stanisław Adamski** (urodzony w 1875 roku w Zielonejgórze koło Obrzycka).

Na skutek wydarzeń w Poznaniu, mieszkańcy regionu szamotulskiego powrócili do domów i rozpoczęli przygotowania do walki zbrojnej. Uzbrojono członków "Sokoła", a **Zygmunta Ciesielczyka** powołano na stanowisko komendanta wojskowego. Rozpoczęto akcję werbunkową, w wyniku której zgłosiło się wielu ochotników. Mieszkańcy naszego regionu czynnie włączyli się do akcji powstańczej. Brali udział w licznych walkach, m. in. o Chodzież, Sieraków i Czarnków. Kompania szamotulska uczestniczyła w bitwie pod Roskiem i Wrzeszczyną.

Instytucją bezpośrednio związaną z akcją bojową i powstańczą była Straż Ludowa, na której czele stanął Zygmunt Ciesielczyk (kupiec – drogerzysta). 18 maja 1919 roku na rynku szamotulskim nastąpiło zaprzysiężenie Straży Ludowej i wręczenie komendantowi sztandaru ufundowanego przez obywatelki powiatu (dzięki Z. Ciesielczykowi, który w 1921 roku zamieszkał w Poznaniu, a pod koniec swego życia przekazał go do poznańskiej fary, skąd w latach 90-tych XX wieku trafił do szamotulskiego muzeum, sztandar ocalał).

Warto przypomnieć, że w Szamotułach funkcjonowała publiczna szwalnia, zorganizowana jeszcze w czasie I wojny światowej z inicjatywy ks. prob. Bolesława Kaźmierskiego, która działała jeszcze dwa lata po Powstaniu, i która zatrudniała 150 dziewcząt – tworząc niejako urząd mundurowy dla nowo formujących się oddziałów powstańczych.

Ostatecznie Powstanie Wielkopolskie zakończyło się 16 lutego 1919 roku zwycięstwem Polaków. Społeczeństwo mogło przystąpić do umacniania swej pozycji w regionie szamotulskim.

PRZEWODNICZĄCA RADY

Maria Przybylska